

Inspel från Byggmaterialindustrierna till rundabordssamtal med bostads- och infrastrukturministern om byggandet och bostadsmarknaden 13 juni

Byggmaterialindustrierna tackar för möjligheten att inkomma med information om situationen i branschen samt om vad som kan göras för att förbättra det rådande läget.

Vilka är de största utmaningarna?

De största utmaningarna just nu är det ekonomiska läget, inflationen och de höga räntorna och den påföljande låga byggtakten på bostäder. Det är en stor inbromsning som inte bara påverkar sektorn utan också riskerar att påverka samhället i stort.

En utmaning till följd av den minskade byggtakten är att specialiserad arbetskraft riskerar att lämna sektorn och sedan inte komma tillbaka. Detta kan också försena återhämtningen när förutsättningarna för ökat bostadsbyggande finns, dvs detta riskerar att förvärra krisen.

Samtidigt som situationen i många fall är tuff för aktörerna i byggsektorn kommer sektorn att behöva omhänderta ett flertal nya regler och krav, både från EU, inom EU:s gröna giv, och nationellt med bland annat nya byggregler och regler om klimatdeklarationer. Det är inte optimalt att detta sker samtidigt och är särskilt svårt för små- och medelstora företag att kunna hantera.

I byggmaterialindustrin pågår intensivt arbete med teknikskiften och stora investeringar för att minska klimatutsläppen. Det aktuella läget kan resultera i att planerade investeringar för klimatomställningen är svårare att genomföra.

Vilka faktorer är viktigast att påverka för att möta utmaningarna?

Bibehåll hög takt i klimatomställningen

Satsningar på klimatomställningen är viktiga och behöver fortgå. Stora planerade investeringar i industrin och samhället kan inte vänta och behöver genomföras. Därför är fortsatta satsningar på gröna investeringsstöd viktiga. Eftersom omställningen förutsätter mer energi till industrin är det också viktigt med fortsatta satsningar på ökad energiproduktion och distribution. Det är dessutom centralt att det påbörjade arbetet med att effektivisera tillståndsprocesserna ger resultat.

Byggmaterialindustrierna uppmanar regeringen att i rådande stund arbeta för breda politiska överenskommelser för att skapa långsiktighet och förutsägbarhet och därmed möjliggöra investeringar och omställningen i industrin. Långsiktiga spelregler och tydliga och snabba processer leder till att företag vågar satsa och vågar ta snabbare beslut.

Dags att sätta i gång behövda satsningar i det byggda beståndet

Det finns flera möjliga och behövliga satsningar för att förbättra det som redan är byggt. Detta kan bidra stort till att hålla i gång byggandet och samtidigt behålla arbetskraft inom sektorn samt bidra till ett mer resilient och hållbart samhälle.

Här kan till exempel nämnas:

- Satsningar på renovering av miljonprogrammen och energieffektiviseringar i det byggda beståndet
- Skapa incitament genom införandet av ett utökat ROT-avdrag/GRÖN ROT
- Snabba upp investeringstakten inom VA för att motsvara behovet och arbeta bort underskottet i investeringarna (vilket idag är så mycket som 10 miljarder kronor årligen). (viktigt för att kunna hantera extremväder).

Statliga investeringsprojekt kan flyttas fram

Nedgången i bostadsbyggandet kan mötas med att flytta fram planerade statliga investeringsprojekt.

Satsningar för att öka produktiviteten och resurseffektiviteten

En ökad industrialisering, mer industriellt byggande, kan gynna produktivitetens utvecklingen och samtidigt öka resurseffektiviteten. Det finns studier som visar att industriellt byggande kan höja produktiviteten med 30 % och också korta byggtiden med flera månader. En ökad efterfrågan på industriellt byggande kan därmed effektivisera produktionen av bostäder och därmed minska byggkostnaderna.

Underlätta för sektorn att hantera de nya reglerna

De nya byggreglerna lägger ett stort ansvar på sektorn. Reglerna träder i kraft i en period då sektorn har det tufft och har svårare att omhänderta de nya kraven. Implementeringstiden bör därför förlängas till minst 2 år. Statliga medel, för att bistå i sektorns omhändertagande av reglerna, behövs även i denna situation för att underlätta. Boverkets föreslagna regler om klimatdeklarationer innebär också stora förändringar för branschen och kommer att kräva mycket resurser för att omhändertas. Här uppmanar Byggmaterialindustrierna regeringen att ha en dialog med sektorn om när krav är lämpliga att införa. När det gäller kommande EU-regelverk är det centralt att dessa implementeras i nära dialog med sektorn.

Hur kan er organisation vara en del i arbetet för att möta utmaningarna?

Byggmaterialindustrierna vill gärna bistå regeringen med att löpande ge information om marknadsläget i byggmaterialbranschen, lyfta viktiga frågor för branschens klimatomställning, samt diskutera vad politiken kan göra i det korta och långa perspektivet för att möta dagens utmaningar.

Vi vill också bidra genom att vara en del i samverkan och kontinuerlig dialog mellan sektorn och regeringen.

Byggmaterialindustriernas medlemmar utvecklar gärna de föreslagna åtgärder ytterligare vid ett separat möte med Bostadsministern.